

Nieuwsbrief Bommelse heemtuin en kruidentuin

Beste bewoners

De lente komt er aan. Overal staan sneeuwkllokjes en 's morgens vroeg zingen de vogels al. Een heerlijk lentegevoel. In de heemtuin staan al heel wat stinzeplanten te bloeien. Stinzeplanten zijn bolgewassen, die van oorsprong uit andere delen van de wereld komen, maar om hun schoonheid door kasteelheren zijn meegenomen naar ons land. De wilde bolgewassen moesten de kasteelbossen en parken in de lente opfleuren. Prachtige voorbeelden zien we in het bos van Brakel, Rossum en het kasteelbos van Neerijnen.

1000den Stinzeplanten

Vorig jaar zijn er in de Bommelse heemtuin duizenden nieuwe stinzeplanten (bolletjes) gepoot. Natuurwacht B'waard heeft daarvoor een deel van de opbrengst van de houtverkoop van de Kloosterwiel geschonken aan de heemtuin. In een deel van de heemtuin – de stinzetuin – stonden al vele soorten stinzeplanten: lenteklokje, blauwe anemoon, wilde hyacint, etc. Nu is ook het achterste deel van de heemtuin ingericht als stinzetuin en staan er binnenkort nog veel meer soorten te bloeien: dichtersnarcis, gele winterakoniet, knikkend vogelmelk, etc.

Lenteklokje

Winterakoniet

Heg gesnoeid

Wandelaars, die regelmatig via de Oliemolen naar de stadswallen lopen, hebben het al lang gezien: de heg is veel lager gesnoeid! Uiteraard is daar over nagedacht. Je kunt nu over de beukenhaag kijken en genieten van de bloemenpracht in heemtuin en kruidentuin. Het gaat wel ten koste van de beslotenheid, maar het uitzicht op de tuinen en onze St. Maarten maakt veel goed.

Ton met de Hampshire Down schapen uit Gameren

Schapen

Bij regelmaat zullen er weer schapen lopen in het kleine schapenweijtje in de heemtuin. Het zijn de schapen van Engelina uit Gameren. Zij fokt prachtige Engelse schapen: Hampshire Down. Herkenbaar aan de zwarte kop. Het zijn echt schatjes. Wanneer er onvoldoende gras is zullen ze op de grote ponyweide lopen. Op dit moment lopen er de Texelse schapen van de Stadsmuur. Ze waren ontsnapt en liepen enigszins verdwaald door de Bommelse binnenstad. Politie samen met bewoners hebben ze naar de heemtuin geleid. Een paar jaar geleden gebeurde datzelfde met pony's, die uit de uiterwaard van Gameren waren gebroken en over de dijk de Bommelse binnenstad in kwamen. Het moet niet gekker worden!

Wilde narcissen

Stinzeplanten, zoals de narcis, zijn van oorsprong echte wilde bloemen. Op vakantie kun je hoog in de bergen (Frankrijk, Zwitserland, Italië) de wilde narcis tegen komen. Er zijn twee soorten. De 'gele' narcis en de dichtersnarcis: wit met een 'oranje oog'. Ze worden ook wel 'fazantenoog' genoemd. Beide soorten staan nu in de heemtuin. Bij een tuincentrum zijn inmiddels vele tientallen soorten narcissen. Maar dat zijn niet de 'echte wilde' stinzeplanten.

Wilde gele narcis

Werkdagen

Er is een groepje van ongeveer 10 vrijwilligers, die iedere maand op zaterdag in de heemtuin of kruidentuin werken. U bent uiteraard ook welkom. Het is altijd de eerste zaterdag van de maand. Behalve heerlijk werken in de natuur is er ook tijd voor een gezellig kopje koffie. We beginnen om 10.00 uur en gaan door tot ongeveer 14.00 uur. Met elkaar houden we dit unieke en bijzondere plekje in Zaltbommel keurig op orde. Een rijkdom voor onze middeleeuwse stad.

Torentuin, heemtuin en Kloosterwiel

Wat een rijkdom. Zoveel natuur in en om de stad Zaltbommel. Afgelopen jaar hebben vrijwilligers van Natuurwacht het natuurgebied De kloosterwiel (10 ha.) flink opgeknapt: paden, bruggetjes, wilgen, etc: een prachtig wandelgebied. De heemtuin bestaat dit jaar 30 jaar. Dat gaan we beslist in juni met een klein feestje vieren. Sinds kort is er ook de Torentuin. Een prachtig initiatief. Een geheel andere opzet, met heel veel betrokkenheid van omwonenden. Dat alles verbonden met onze historische stadswallen. Kan het mooier!

Longkruid

Anemonen

Lopend door het Limburgs landschap kom je in de lente beslist de wilde anemoon tegen. Een prachtig wit bloemetje, dat soms grote delen van een hellingbos rozewit kunnen kleuren. In onze heemtuin staan ze ook al sinds jaar en dag. Er zijn meerdere soorten wilde anemonen. De gele anemoon is wel de mooiste en staat massaal op een landgoed aan de Vecht, maar ook op de Lingedijk in Geldermalsen. De gele anemonen in de heemtuin komen uit Geldermalsen. Inmiddels staan er enkele honderden. Zeer zeldzaam! En dan de zeldzame blauwe anemoon. De echte wilde staat op het landgoed van Neerijnen en uiteraard ook in onze heemtuin. Een andere blauwe soort 'Anemone Blanda' is een gekweekte vorm en komt massaal in tuinen voor.

Sneeuwkllokje (dubbelbloemig)

Tot slot

Het is goed om te zien dat veel mensen genieten van de natuur in hun omgeving. Fijn dat zoveel wandelaars het zwerfafval van anderen opruimen en alles netjes houden. De heemtuin gaat iedere avond op slot en het paadje van de Oliemolen wordt bijna dagelijks ontdaan van hondenuitwerpselen. Wanneer een ieder meehelpt, dan is het heerlijk om in de binnenstad te wonen. Voor vragen kunt u bij de beheerder, Ton van Balken, terecht: acvanbalken@upcmail.nl